

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.63.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Posłanki Anny Ewy Cicholskiej nr 14507, w sprawie możliwości rządowej pomocy finansowej dla samorządów w kwestii prowadzenia polityki senioralnej, proszę przyjąć wyjaśnienia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczące prowadzenia i finansowania środowiskowych domów samopomocy.

Na wstępie należy podkreślić że, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 i art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 26) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej gminom i powiatom. Oznacza to, że jest ono w pełni finansowane z budżetu państwa, a środki przekazywane są (za pośrednictwem wojewodów) gminom i powiatom.

Środki na działalność bieżącą przekazywane są - w formie comiesięcznych dotacji celowych - jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym bądź zlecającym prowadzenie środowiskowych domów samopomocy przez wojewodów. Wysokość dotacji określa się na podstawie art. 51c ust 2 ww. ustawy jako iloczyn aktualnej liczby osób korzystających z usług świadczonych w tych ośrodkach (czyli liczby osób z aktualną decyzją o skierowaniu do śds, nie wyższej jednak niż statutowa liczba miejsc w placówce) oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika, nie wyższej jednak niż średnia miesięczna kwota dotacji wyliczona dla województwa.

Wojewoda corocznie ustala średnią miesięczną wojewódzką kwotę dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla środowiskowych domów samopomocy w wysokości nie niższej niż 250% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 przywołanej ustawy. Ponadto, zgodnie z jej art. 51 c ust 5, kwota dotacji na 1 uczestnika środowiskowego domu samopomocy może być zwiększona, nie więcej niż o 30%, na uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub w spektrum autyzmu, którzy posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Kwotę dotacji na jednego uczestnika środowiskowych domów samopomocy na rok 2026 w ustawie budżetowej ustalono w wysokości 290% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (czyli w wysokości 2 929 zł miesięcznie). Oznacza to, że kwota dotacji na uczestnika środowiskowego domu ze spektrum autyzmu bądź niepełnosprawnościami sprzężonymi wynosi obecnie 3 807,7 zł.

Środki na działalność bieżącą ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dla środowiskowych domów samopomocy, zabezpieczone zostały w budżetach wojewodów w ustawie budżetowej (w dziale 852 - pomoc społeczna rozdział 85203 -

ośrodki wsparcia). Plan budżetu na 2026 r. na realizację zadania ustalono w wysokości 1 336 409 tys. zł (w 2025 r. plan wynosił 1 283 551 tys. zł).

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej systematycznie poszerza dostępność usług w środowiskowych domach samopomocy, także w odniesieniu do osób wymagających wzmożonej opieki, rozwijając sieć ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Corocznie na ten cel przekazywane są środki rezerwy celowej budżetu państwa. Minister rokrocznie określa priorytety przy podziale środków.

O dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa na rozwijanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego, a wniosek o ich przyznanie powinien być kierowany do właściwego wojewody. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku wojewoda sporządza zbiorcze zapotrzebowanie z województwa i przekazuje je Ministrowi właściwemu do spraw polityki społecznej celem dalszego rozpatrzenia i ostatecznego podziału środków. W 2025 r. na ten cel rozdysponowano kwotę 47 138 907, 95 zł.

Aktualnie trwa przekazywanie przez wojewodów zbiorczych zapotrzebowań na rezerwę celową na rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2026 r.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/